

3.2. Найбільш уживані вислови:

Де тут поблизу перукарня, майстерня по лагодженню ...?
 Я хочу підстригтися (зробити укладку, хімію).
 У мене зіпсувався годинник. Годинник поспішає, відстає.
 Мені треба відчистити пляму і випрасувати костюм.
 Робити манікюр, завивку, укладку; лагодити, чистити взуття; ремонтувати машину; прати білизну.
 Авторемонтна майстерня; автозаправна станція; майстерня по ремонту...
 Станція технічного обслуговування. Терміновий ремонт. Чоловічий зал. Жіночий зал. Віддавати полагодити.

Завдання 1. Прочитайте подані нижче діалоги. Зверніть увагу на питально-відповідну форму, прийняту у перукарні.

У ПЕРУКАРНІ.

1. — Добридень! Проходьте, сідайте. Що будемо робити?
 - Я б хотів підстригтися.
 - Як будемо стригтися?
 - Зробіть мені, будь ласка, коротку стрижку.
 - Добре. ... Подивіться ззаду.
 - Дуже добре. Я задоволений.
 - Голитися будемо?
 - Так.
 - Одеколоном освіжити обличчя?
 - Можна. Дякую.
 - Будь ласка. Заходьте до нас ще.

Зверніть увагу!

На усталену у сфері обслуговування формулу майбутнього часу дієслів недоконаного виду, що складається з особової форми допоміжного дієслова *бути* в 1-ій особі множини *будемо* + інфінітив *робити*: *Що будемо робити? Голитися будемо?*

2. — Добридень! Проходьте, сідайте, що будемо робити?
 - Я б хотіла зробити модну зачіску, але не знаю, що мені личить?
 - Покладіться на мене. ... Ну як? Подобається?
 - Подобається, але я сама, на жаль, не зможу робити таку зачіску.
 - Цьому дуже легко зарадити, якщо ви зробите хімію (хімічну завивку). Тоді вам доведеться укласти волосся в перукарні один раз на тиждень.
 - Добре, я подумаю. А в яку зміну ви працюєте?

- У парні дні зранку, а в непарні — з третьої до дев'ятої години. Вівторок і п'ятниця у мене вихідні дні.
 - Дякую. Тепер я знатиму, коли можна до вас приходити.
 - Заходьте, будь ласка.
3. — Що будемо робити?
 - Мені тільки укласти волосся.
 - У вас волосся чисте, чи будемо мити голову?
 - Ні, я сьогодні мила голову.
 - Тоді треба тільки змочити волосся. Ось так. Як ви хочете укласти — на бігуді чи феном?
 - Феном.
 - Добре. ... Ось і все. Вам подобається?
 - Дуже. Дякую.
 - Будь ласка. Приходьте ще.

Запам'ятайте!

- a) Майбутній час дієслів недоконаного виду вживається в таких формах:
 - 1) Особові форми допоміжного дієслова *бути* — *буду, будеш, буде, будемо, будете, будуть* + інфінітив: *буду писати, будете ходити*.
 - 2) Інфінітив + скорочені особові форми *-му, -меш, -ме, -memo, -мете, -муть*, що стали дієслівними закінченнями: *голитимусь, чекатиму, чекатимеш, чекатимемо, чекатимете, чекатимуть*.
- b) Майбутній час дієслів доконаного виду вживається в таких формах:
 - 1) Префікс + форма теперішнього часу: *вимию, вимочиш, зробимо*.
 - 2) Деякі безпрефіксні дієслова з закінченням теперішнього часу — *пуцу, візьму*.

Завдання 2. Дайте відповіді на поставлені питання, використовуючи матеріал для довідок.

1. — Що ви хочете зробити з волоссям?
 - ...
2. — Як будемо стригтися?
 - ...
3. — Чи будете голитися?
 - ...
4. — Яку б зачіску ви хотіли зробити?
 - ...
5. — Ви хочете зробити хімічну завивку чи тільки укласти волосся?
 - ...
6. — Вам треба мити волосся?
 - ...
7. — Ви укладатимете волосся на бігуді чи феном?
 - ...

Матеріал для довідок:

Модну, але не знаю, що мені личить. Краще феном. Ні, у мене чисте волосся. Я хотів би підстригтися коротко. Зробіть мені, будь ласка, хімію. Так, буду голитися. Пофарбувати.

Завдання 3. Відтворіть пропущену репліку-питання. Репліка-відповідь знаходиться в кінці завдання в матеріалах для довідок.

1. — ...
— Я б хотіла вимити волосся, підстригтися й зробити зачіску.
2. — ...
— Так, я буду голитися.
3. — ...
— Якщо можна, то не дуже різким одеколоном.
4. — ...
— На бігуді.
5. — ...
— Зробіть, будь ласка, коротку стрижку.
6. — ...
— Я б хотіла зробити модну зачіску, але не знаю, чи личить вона мені.
7. — ...
— Так, я хотіла б зробити хімію, але не знаю, чи добре робити її на довге волосся.

Матеріал для довідок:

Що ви хочете зробити з волоссям? Що ви хочете робити? Як будете стригтися? Ви будете голитися? Вам зробити хімічну завивку? Ви хочете укласти волосся на бігуді чи феном? Одеколоном обличчя змочити?

Текст.

Мене звуть Ганна. Сьогодні у мене урочистий день — день мого народження. Увечері я чекаю гостей. Мені треба ще дуже багато зробити, а найголовніше, піти до перукарні. Зранку я прибрала в квартирі, підготувала все до столу, а потім пішла до своєї перукарки. Щойно я прийшла, як відразу ж сіла в крісло.

- Що ми робитимемо цього разу? — спитала перукарка.
- О, сьогодні я повинна бути дуже гарною, адже у мене ювілей — тридцять років.
- Тоді, я гадаю, спершу помиємо голову, а потім я вам феном зроблю фантастичну зачіску.
- Подивіться, будь ласка, може, мені трохи підстригтися?

— Поки що не треба. Для тієї зачіски, яку я вам хочу зробити, потрібно волосся саме такої довжини.

— Згодна. Я повністю покладаюсь на ваш смак.

— Ось дивіться, як личить вам ця зачіска. Сьогодні всі чоловіки закохаються у вас.

— О, я задоволена. Справді, ви зробили щось особливе. Не знаю як чоловікам, але самій собі з цією зачіскою я подобаюсь. Я дуже вам вдячна.

— Буду рада знову вас бачити. Заходьте. Тоді підстрижемося. І, може, вже час зробити хімію?!

— Дякую. Обов'язково зайду ще. До побачення.

— Бувайте здорові. Хай вам щастить!

Завдання 4. Дайте відповіді реченнями з тексту.

1. Як звуть героїню тексту?
2. Який сьогодні у неї день?
3. На кого чекає Ганна ввечері?
4. Куди їй треба піти?
5. Що вона зробила спочатку?
6. Куди Ганна пішла потім?
7. Про що її спитала перукарка?
8. Що відповіла Ганна?
9. Що їй порадила зробити перукарка?
10. Чи погодилась з нею Ганна?
11. Чи личить Ганні зачіска, яку їй зробила перукарка?
12. Чи задоволена Ганна тим, що їй зробили в перукарні?
13. Що запропонувала Ганні перукарка?
14. Що відповіла їй Ганна?

Завдання 5. Прочитайте ще раз текст і перекажіть його.

Завдання 6. Скажіть, що можна зробити в перукарні а) чоловікові, б) жінці, вживаючи лексику на позначення цих дій і назв.

Завдання 7. Складіть діалоги в таких ситуаціях: а) Вам треба поголитися. Ви прийшли в перукарню; б) У вас сьогодні урочистий день. Вам треба зробити зачіску; в) Вам треба підстригтися; г) Ви збираєтеся поїхати відпочивати. Звичайно, треба щось зробити з волоссям, щоб не витратити багато часу на зачіску.

Завдання 8. Прочитайте текст. Знайдіть лексику на позначення перукарської справи і поясніть її функції в тексті.

ВАМ, ПАНІ, ВАЛІДОЛ ОДРАЗУ ДАВАТИ?

Ірина — моя однокурсниця. Вона дуже гарна, завжди добре одягнена, підмальована.

— Про, ти погано скінчиш, — жартували хлопці. — Не бачити тобі диплома ... І чи не в воду дивилися.

Раптом почула — наша Іра відкрила кооперативну перукарню на тихій вулиці. Ах, як романтично звучить сьогодні це слово — бізнес! Як зачаровує! Одне слово, я напросилась у гості.

Іринина «Лаванда» (макіяж, манікюр, зачіска) — це колишня двокімнатна квартира. Два перукарські крісла, дві сушки. Обслуговують у «Лаванді» за попереднім записом. Зручно, звичайно, однак ціни ...

Поки гортаю останню «Бурду», Ірина вже лакує зачіску чергової клієнтки й виставляє рахунок:

— Стрижка, завивка, укладка, макіяж ... Отже, всього ... — тримає паузу як справжня актриса і називає суму. І додає напівжартома-напівсерйозно: — Вам, пані, валідол одразу давати чи вдома знайдете?

— Валідол? Навіщо? — не розуміє клієнтка, відверто милуючись собою в дзеркалі. — Краса варта й не таких грошей.

Знайомлюся з відвідувачками. Одна з них каже:

— Своє серце (й гаманець) я віддала саме «Лаванді», бо так, як Іра або Таня, мого волосся не знає ніхто. Що ж стосується цін за послуги ... то тут ненабагато дорожче, ніж у державній перукарні.

Інша відвідувачка додає:

— Дівчата з «Лаванди» люблять експериментувати. І не бояться зачесати тебе зовсім інакше. — Хай навіть із викликом, хай незвичайно, але на їх смак можна покластися.

У мене склалося враження, що всі клієнтки, яких я побачила в перукарні, давно знайомі між собою.

— Так і є, — пояснює Іра. — Адже вони регулярно відвідують «Лаванду». І для майстра це непогано. Щоранку я, приміром, дивлюся, хто записаний на сьогодні, й прикидаю, як пострижу, який макіяж потрібний.

Мені дуже сподобалася робота майстрів.

(М. Клачинська)

Запам'ятайте!

Присвійні прикметники на позначення приналежності предмета особі утворюються за допомогою суфіксів *-ів(-їв)*, *-ин(-їн)* та їх варіантів *-ов*, *-ев(-ев)*: Сергій — *Сергійів* батько, мама — *мамина* книжка, Іра — *Ірина* майстерня, Софія — *Софійне* пальто, лікар — *лікарева* сумка, соловейко — *соловейкове* гніздо.

Завдання 9. Утворіть присвійні прикметники від даних слів і складіть з підкресленими словами речення.

З р а з о к:

Брат — братів.

На столі лежав братів зошит.

Андрій, батько, дід, Марія, перукар, чоловік, дочка.

Завдання 10. Прочитайте ще раз текст і перекажіть його.

Завдання 11. Прочитайте діалоги. Зверніть увагу на питально-відповідну форму.

У ВЗУТТЄВІЙ МАЙСТЕРНІ.

- Добридень!
— Добридень! Я вас слухаю.
— Мені треба полагодити черевики.
— Будь ласка, дайте мені їх, я подивлюся. Ось бачите, вам треба зробити набійки.
— Так, я знаю, але я ще хотіла наклеїти нові підметки.
— Добре. Але це тепер коштує дорого.
— Я знаю. А що робити? Скільки це коштує?
— 8 (вісім) гривень 50 (п'ятдесят) копійок.
— Платити відразу?
— Так, я випишу вам квитанцію.
— А коли будуть готові?
— Увечері. Десь годині о п'ятій.
— Дякую.
- Добридень! Чи ви можете при мені полагодити босоніжки?
— Залежно від того, що треба робити. Дайте я подивлюся. У вас розірвалися перетинки, та й набійки вже треба зробити.
— Так, я бачу. Але дуже прошу вас зробити зараз.
— Це можна, але вам доведеться посидіти десь з півгодини.
— Згодна.
— ...
— Ось ваші босоніжки.
— О, я дуже вам вдячна.
— Будь ласка, заходьте до нас ще.
— На все добре.

Запам'ятайте!

Деякі прикметники мають коротку форму: *варт*, *винен*, *годен*, *згоден*, *готов*, *жив*, *здоров*, *зелен*, *ладен*, *певен*, *повен*, *повинен*, *ясен*, яка змінюється тільки за родами та числами: *варт* — *варта* — *варте* — *варті*. Вони не відмінюються.

Завдання 12. Складіть кілька діалогів між майстром і відвідувачем, коли: а) майстер дивиться ваше взуття, але полагодити його вже неможливо; б) ви просите полагодити ваше взуття якомога швидше; в) майстер вирішує, що можна зробити з вашим взуттям; г) ви віддаєте своє взуття і показуєте, що треба полагодити.

Завдання 13. Прочитайте діалоги і зверніть увагу на формули звертання в закладах побутового обслуговування.

У ХІМЧИСТЦІ.

1. – Добридень! Мені треба почистити сукню.
 - Будь ласка. Покажіть її. Треба зрізати гудзики.
 - Добре. А коли буде готова?
 - Якщо це звичайна чистка, то буде готова за шість днів.
 - А раніше не можна? Мені дуже потрібна ця сукня.
 - Тоді здайте в термінову чистку. Але це коштуватиме значно дорожче.
 - А скільки часу ви виконуєте термінове замовлення?
 - Двадцять чотири години.
 - О, це дуже добре ... Значить, якщо сьогодні середа, то завтра, у четвер, я зможу її забрати?
 - Так, але десь о п'ятій годині вечора. Так ви здаєте?
 - Так. Здаю.
 - Візьміть квитанцію. І приходьте завтра о п'ятій годині.
2. – Добридень. Подивіться, будь ласка, чи можна вивести ці плями на спідниці?
 - А якого характеру ці плями? Давайте я подивлюся.
 - Це олія. Я випадково вилила її на спідницю.
 - Я покажу майстрові, що він скаже.
 - ...
 - Майстер каже, що ці плями можна вивести. Ви здаєте?
 - Звичайно. Коли буде готова?
 - У п'ятницю на тому тижні.
 - А в інший день можна, бо в п'ятницю я не зможу прийти?
 - Звичайно, можна, у будь-який день, але після п'ятниці.
 - Добре. А коли у вас вихідний?
 - У неділю.
 - Дякую. Я зайду в суботу.
3. – Чи зможете ви терміново почистити костюм?
 - Звичайно, але я повинна подивитися, що у вас за плями. Так, так. Почистити можна. Треба тільки зрізати гудзики.
 - А ви зможете їх пришити після чистки?

- Звичайно. У нас є майстер, який робить це. Так ви здаєте?
- Авжеж. Але коли я його зможу одержати?
- Якщо ви здаєте у термінову чистку, то післязавтра зранку ви можете його забрати. А якщо у звичайну чистку, то одержите через тиждень.
- Добре. Я здаю у звичайну чистку.
- Візьміть квитанцію. Через тиждень заберете.

Завдання 14. Складіть діалоги в таких ситуаціях: а) у вас через кілька днів урочистий вечір, а ви виявили, що ваше святкове вбрання треба почистити. Ви йдете до хімчистки; б) ваша машина зіпсувалася і вам довелося її лагодити. Звичайно, ви забруднили костюм. Ви йдете до хімчистки; в) минула зима, ви переглянули свій зимовий одяг і виявили, що дещо треба почистити, перш ніж заховати його на літо. Ви йдете до хімчистки.